

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 316/2010-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. augusta 2010 predbežne prerokoval sťažnosť V. F., B., zastúpeného advokátom JUDr. P. A., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 90/1997 a Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 272/05 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť V. F. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. júla 2010 doručená sťažnosť V. F. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote

podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 90/1997 a Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 272/05.

Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že sťažovateľ podal 9. apríla 1997 okresnému súdu žalobu o „zaplatenie nevyplatených častí mzdy s príslušenstvom“. Konanie bolo vedené pod sp. zn. 10 C 90/1997. Sťažovateľ ďalej opísal priebeh konania takto: „Prvé pojednávanie bolo vytýčené na deň 27.10.1997, po ktorom v krátkosti nasledovalo ďalšie pojednávanie dňa 24.11.1997... Uznesenie o ustanovení znalca ale súd vydal až 6.8.2001, t.j. viac ako 3 a pol roka po pojednávaní, na ktorom o tomto spôsobe dokazovania rozhodol... Až po... urgencii zo strany sťažovateľovej právnej zástupkyne súd primäl znalca, aby vyhotovil znalecký posudok a následne vytýčil termín na 13.2.2003, čo bolo v tom čase bez dvoch mesiacov 6 rokov po podaní žalobného návrhu. V roku 2003 a 2004 súd síce uskutočnil niekoľko pojednávanií (spolu až 8), no napriek tomuto množstvu pojednávanií a vykonanému znaleckému dokazovaniu nebol stále schopný vo veci meritórne rozhodnúť...

Dňa 14.4.2005 bol na pojednávaní vyhlásený rozsudok vo veci samej, avšak jeho výrok bol v rozpore so zákonom, čo neskôr potvrdil odvolací súd. Dňa 11.7.2005 bolo na prvostupňový súd doručené odvolanie sťažovateľa, ... Odvolací súd však vo veci podobne ako predtým súd prvostupňový vôbec nekonal a jeho prvým úkonom bolo až dňa 24.1.2008, t.j. po vyše 2 a štvrt' roku od obdržania spisu, vylúčenie sudkyne zo senátu. Až následne odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Prvostupňovému súdu bol spis vrátený dňa 3.4.2008... avšak rozsudok bol vydaný až 8.4.2010. Konečný rozsudok vo veci tak bol vydaný bez jedného dňa po 13-ich rokoch od podania žaloby. Takáto dĺžka sporu je absolútne a výrazne neprimeraná pre akokoľvek obtiažny súdny spor.“

Sťažovateľ sa domnieva, že „popísaným konaním Okresného súdu Bratislava II ako aj Krajského súdu v Bratislave bolo porušené sťažovateľovo ústavné právo na súdnu a inú právnu ochranu zakotvené v článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských

práv a základných slobôd“. Sťažovateľ ďalej v sťažnosti podrobne poukazuje na judikatúru ústavného súdu.

Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd vydal toto rozhodnutie:

„1/ Okresný súd Bratislava II a Krajský súd v Bratislave vo veci návrhu o vyplatenie časti mzdy podaného na Okresnom súde Bratislava II dňa 9.4.1997, vedenej na prvostupňovom súde pod sp. zn. 10C 90/97 a na odvolacom súde pod sp. zn. 8Co 272/05 porušili právo sťažovateľa V. F., aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2/ V. F. priznáva finančné zadosťučinenie v sume 13.000,- €, ktoré je Okresný súd Bratislava II povinný mu vyplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

Sťažovateľ súčasne uplatnil „nárok na náhradu trov konania vo výške 294,73 €“.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom,

neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj sťažnosť, ktorá je zjavne neopodstatnená.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sťažovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže vyplývať aj z toho, že porušenie uvedených práv sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už okresný súd meritórne rozhodol pred podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (II. ÚS 184/06).

Z obsahu sťažnosti ústavný súd zistil, že v právnej veci sťažovateľa vedenej pod sp. zn. 10 C 90/97 rozhodol druhýkrát okresný súd o merite veci rozsudkom z 8. apríla 2010, pričom súčasne vyslovil, že o trovách konania rozhodne až po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 28. mája 2010. O náhrade trov konania nebolo dosiaľ právoplatne rozhodnuté.

Vo veci rozhodoval aj krajský súd, a to o odvolaní sťažovateľa z 11. júla 2005 proti prvému rozsudku okresného súdu zo 14. apríla 2005. Konanie vedené krajským súdom pod

sp. zn. 8 Co 272/05 sa skončilo vydaním uznesenia z 27. marca 2007, ktorým bolo prvostupňové rozhodnutie zrušené a vec vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. III. ÚS 20/00, II. ÚS 12/01, IV. ÚS 37/02, III. ÚS 172/05) sa ochrana základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva označenými orgánmi verejnej moci ešte trvalo. Ak v čase, keď bola sťažnosť doručená ústavnému súdu, už nedochádza k porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Vychádza pri tom z toho, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci. K odstráneniu právnej neistoty dochádza právoplatným rozhodnutím vo veci.

V súvislosti s uvedeným ústavný súd opakovane judikoval, že jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je v prípadoch, keď sa ňou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcej zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 215/07, III. ÚS 305/07).

Vzhľadom na nadobudnutie právoplatnosti meritórneho rozhodnutia okresného súdu (28. mája 2010) ešte pred podaním sťažnosti ústavnému súdu (22. júla 2010) už nemôže dochádzať k porušovaniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. svojím obsahom obdobného práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V danom prípade v rámci predbežného prerokovania sťažnosti prichádza do úvahy iba posúdenie možnosti jej prijatia na ďalšie konanie v časti týkajúcej sa rozhodovania okresného súdu o trovách konania.

Ťažiskovým pojmom a komponentom základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je to, že jeho ochrana sa uplatňuje vo veci účastníka v jeho záležitosti (IV. ÚS 215/07).

Aj keď už ústavný súd vyslovil, že aj na súdne konanie v časti týkajúcej sa iba náhrady trov súdneho konania sa vzťahuje základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. III. ÚS 145/02), dospel v okolnostiach prípadu k záveru, že právna neistota sťažovateľa bola odstránená nadobudnutím právoplatnosti rozsudku vo veci samej (t. j. 28. mája 2010), teda pred podaním sťažnosti ústavnému súdu. Vychádzal pritom z obsahu sťažnosti, z ktorého vyvodil, že sťažovateľ sťažnosťou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v konaní pred okresným súdom a krajským súdom, predmetom ktorého bolo rozhodovanie o jeho uplatnenom nároku na zaplatenie nevyplatených častí mzdy s príslušenstvom.

Vecou samou v konaní pred okresným súdom a krajským súdom, v ktorom podľa sťažovateľa dochádza k porušeniu jeho označeného základného práva, teda nebolo rozhodovanie o náhrade trov konania. Ústavný súd vzhľadom na dosiaľ uplynuté obdobie troch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej nezistil, že by v konaní okresného súdu dochádzalo k zbytočným prietahom, pokiaľ ide o rozhodovanie o náhrade trov konania. Napokon ani sťažovateľ prietahy v konaní v tejto časti výslovne nenamietal.

Vo vzťahu k návrhu na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, ktorého sa sťažovateľ domáha, ústavný súd poznamenáva, že nárok na jeho priznanie nemožno ponímať ako nejaký samostatný nárok na prípadné odškodnenie za zistené prietahy v konaní príslušného štátneho orgánu, keďže tento nárok má len akcesorickú povahu. Ústavný súd už v spojitosti s tým vyslovil, že „satisfakčný potenciál rozhodnutia ústavného súdu nie je autonómnym prvkom ním poskytovanej ochrany ani akýmsi paralelným titulom pre domáhanie sa tejto ochrany. Takýmto titulom je len výlučne potreba chrániť konkrétne základné právo sťažovateľa a prostredníctvom tohto práva aj princíp právnej istoty. Inými slovami, meritórne konanie o námietke porušenia práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je účelné a v zásade prípustné v prípade, že takýmto konaním by ústavný súd bol spôsobilý odstrániť

stav právnej neistoty vyvolaný zbytočnými priet'ahmi. V prípade, že s'ťažovateľ už má k dispozícii právoplatné rozhodnutie daného štátneho orgánu, takáto možnosť zo zrejmých dôvodov neexistuje“ (I. ÚS 235/03, IV. ÚS 277/05).

Keďže uvedené skutočnosti s poukazom na zmysel a účel ustanovenia čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru vylučovali ďalšie konanie ústavného súdu o s'ťažnosti s'ťažovateľa, ústavný súd ju v celom rozsahu po jej predbežnom prerokovaní odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. augusta 2010